

A scenic view of ancient Greek ruins on a hillside overlooking a coastal town and the sea, with mountains in the background. The foreground shows stone steps and a wall, leading up to a partially ruined temple with columns. The background features a town with red-tiled roofs, a blue bay, and distant mountains under a blue sky with white clouds.

Antik Yunanistan tarihinden

Андрей Тихомиров

Андрей Тихомиров
Antik Yunanistan tarihinden

«Автор»

2025

Тихомиров А.

Antik Yunanistan tarihinden / А. Тихомиров — «Автор», 2025

Antik Yunanistan'da sosyal ve uluslararası ilişkilerin gelişimi çok hızlı ve belirsiz bir şekilde gelişti, ancak nüfusun çeşitli kategorilerinin karmaşıklaşmasına ve oluşumuna yol açtı.

© Тихомиров А., 2025

© Автор, 2025

Содержание

Şehirler ve halklar arasındaki ilişkiler	5
Конец ознакомительного фрагмента.	7

Андрей Тихомиров

Antik Yunanistan tarihinden

Şehirler ve halklar arasındaki ilişkiler

Antik Yunan'da şehirler ve halklar arasında etkileşimin çeşitli yolları vardı. Bunlardan en eski ve önemlilerinden biri de "proxenia" adı verilen misafirperverlik kurumuydu. Proksenler, kabul edildikleri kentte özel hak ve ayrıcalıklara sahip olan kişilerdi. Yerel halka yardım ettiler, müzakerelere katıldılar ve şehirlerinin çıkarlarını savundular. Proxenia, şehirler arasındaki bağların güçlenmesine ve ticaret ile diplomasiyi geliştirmesine yardımcı oldu.

Bir diğer önemli kurum ise tapınaklar etrafında oluşan dinsel birlikler olan "amfiktyony"lerdi. Bu birleşmeler, akrabalık ilişkilerine bakılmaksızın tapınağın yakınında yaşayan kabileleri de kapsıyordu. Amfiktyonların temel amacı ortak bayramları kutlamak, tapınağı ve içindeki hazineleri korumak ve barışı sağlamaktı. Bayramlarda savaşlar yasaklanıyordu, bu da barış ve güvenliğin sağlanmasına yardımcı oluyordu. Amfiktinin en ünlü örneği 12 kabileyi birleştiren Delfi-Termopilya amfiktinisiydi. Her kabilenin iki oyu vardı, bu da amfiktioniyi önemli bir siyasi kurum haline getiriyordu.

Bu kadim gelenekler Yunanlıların birbirlerini daha iyi anlamalarına ve işbirliği yapmalarına yardımcı olmuş, bu da kültürlerinin ve toplumlarının gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Amphictyony, ortak bir davayı savunmak için bir araya gelen antik Yunan şehirlerinin birliğiydi. Yılda iki kez, ilkbahar ve sonbaharda Termopil ve Delfi kutsal yerlerinde toplanan kendi toplantıları vardı. Bu toplantıda önemli konular kararlaştırıldı ve tüm katılımcılar için bağlayıcı olan yasalar kabul edildi. Amphictyony'deki başlıca kişiler, her şehirden seçilen özel kişiler olan hieromenemonlardı. Herkesin huzur içinde yaşamasını ve dini bayramların kutlanmasını sağladılar.

MÖ 5. ve 4. yüzyıllarda bir diğer önemli grup ortaya çıktı: Pylagorae. Hieromonlara yardım ediyor ve şehirlerin yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlıyorlardı. Delfi-Termopilya Amphictyony'si çok etkiliydi. Savaşları ilan edebilir ve bitirebilir, yöneticileri atayabilir ve görevden alabilirdi. Delphi rahipleri, Tanrı Apollon'un iradesinin habercileri olarak kabul ediliyorlardı. Sadece seçilmiş birkaç kişinin okuyabildiği, kadim kehanetlerin yer aldığı gizli kitapları vardı. Amfitikoninin en güçlü silahlarından biri de kutsal savaşlardı. Apollon tapınağına zarar veren olursa Amphictyony'nin tüm üyeleri suçluya karşı harekete geçmek zorundaydı.

Yunanistan'da bütün önemli antlaşmalar ve kararlar Delfi rahiplerinin katılımıyla onaylanıyordu. Tartışmalı konularda kendilerinden görüş istendi. Rahipler, manevi ve maddi zenginlikleri nedeniyle oldukça etkiliydiler. Amphictyony'nin yanı sıra Yunanistan'da Lakedaimon ve Atina Symmakhiaları gibi başka birlikler de vardı. Lakedaimon Symmakhiası, Sparta önderliğinde Mora kentlerini birleştirdi. Her şehrin bir oyu vardı ve kararlar çoğunlukla alınıyordu. Bu tür birlikler şehirlerin kendilerini savunmalarına, müzakere etmelerine ve barış içinde yaşamalarına yardımcı oldu.

Antik Yunan'da, düşmanlardan kendilerini savunmak için birbirlerine yardım eden şehirlerin ittifakları vardı. Bu birliklerden biri de Atina veya Delos symmakhiasıydı. Delos adasındaki ortak hazineye katkı sağlayan şehirler de bunlara dahildi. Birliğin kurulmasında Atina'nın öncü rolü vardı.

Zamanla Delos symmakhiası Atina devleti veya arche'ye dönüştü. Ancak Sparta önderliğindeki bir diğer büyük ittifak olan Lakedaimon Symmakhia'sıyla ilişkiler düşmancaydı. Bu durum uzun ve kanlı Peloponnesos Savaşı'na yol açtı.

Şehirler ve politikalar arasındaki anlaşmazlıklar elçilerin yardımıyla çözülmüyordu. Antik Yunan'da bunlara haberciler veya ihtiyarlar deniyordu. Elçiler genellikle saygın ve varlıklı vatandaşlar

arasından seçilirdi. Etkili konuşmaları ve yakın çevrelerinin, başka şehirlerde arkadaşlarının olması gerekiyordu. Bazen oyuncular elçi oldular. Örneğin ünlü hatip Aeschines bir aktördü ve Makedonya Kralı II. Filip'in huzurunda Atina'yı temsil etmişti. Oyuncunun sanatı, büyükelçilerin kalabalık toplantılarda ikna edici konuşmalarına yardımcı oldu.

Büyükelçilerin sayısı kesin olarak belirlenmemiştir. Hepsi eşit kabul ediliyordu, ama sonradan bir baş elçi, baş ihtiyar ortaya çıktı. Elçilerin bakımları için para ayrılırdı ve ayrıca kendilerine gönderildikleri şehirdeki vekillere tavsiye mektupları verilirdi. Elçiler, Antik Yunanlıların yaşamında önemli bir rol oynuyordu. Barışın sağlanmasına, ticaretin yapılmasına ve şehirlerin korunmasına yardımcı oldular.

Büyükelçiler ülkelerini diğer şehirlerde temsil eden önemli kişilerdi. Kesin talimatlar vardı ama kendi inisiyatifleriyle hareket edebiliyorlardı. Elçiler şehre vardıklarında diplomasi ile uğraşan şehrin ileri gelen şahsının yanına gittiler. Ona belgelerini gösterdiler ve tavsiye aldılar. Birkaç gün sonra elçiler, halka veya önemli kişilere ziyaretlerinin amacını anlatırlardı. Daha sonra bu konuyu görüşmek üzere tartışmalar başladı veya özel bir komisyon kuruldu.

Büyükelçilere saygı gösterilirdi; iyi karşılanır, hediyeler verilir, kutlamalara ve oyunlara davet edilirdi. Evlerine döndüklerinde misyonlarını anlattılar. Her şey yolunda giderse, defne çelengi ve özel bir binada akşam yemeğine davet gibi ödüller veriliyordu. Büyükelçinin çalışmaları hakkında herkes fikrini söyleyebilir.

Büyükelçilerin başlıca görevlerinden biri de ittifaklar kurmak ve antlaşmalar imzalamaktı. O günlerde antlaşmalar çok önemli ve kutsal sayılıyordu. Anlaşmayı bozan kişi kötü bir alamet olarak kabul edilir ve lanetlenebilirdi. Bu nedenle yeminler ve küfürler antlaşmanın imzalanmasının bir parçasıydı.

Anlaşmayı ihlal eden olursa, anlaşmazlıklar değerlendirilmek üzere özel bir komisyona havale edilirdi. Örneğin suçlular büyük miktarda para ödemeye zorlanarak cezalandırılıyordu. Eğer şehir ödeme yapmak istemezse askeri harekât başlayabilir. Anlaşma yapıldıktan sonra her taraf sözleşme metnini ve yemin metnini özel bir taş levhaya kazıyıp ana tapınakta saklamak zorundaydı. Atina'da Akropolis'te Athena Pallas Tapınağı vardı. En önemli antlaşmalar Delphi, Olympia ve Delos gibi diğer önemli yerlerde de saklanıyordu.

Antlaşmaların metinleri, tüm tarafların anlayabileceği şekilde birkaç dilde yazılmıştır. Bir nüshası da daima devlet arşivinde kalırdı. Ülkeler arasındaki ilişkiler bozulursa veya savaş çıkarsa, antlaşma metninin bulunduğu levha koparılır ve antlaşma feshedilmiş sayılırdı.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.